

Αντιθρίλερ, για να σπάσουμε τον πάγο

> «Καυτός πάγος» της Μπράιονι Λέιβερι από τη Νέα Σκηνή του ΘΟΚ

Το θεατρικό της Μπράιονι Λέιβερι είναι ένα αντιθρίλερ. Σ' αυτό τον αρνητικό ετεροπροσδιορισμό κρύβεται η αισθητική και η φιλοσοφία του «Καυτού πάγου». Η συγγραφέας, με δηλωμένη τόλμη, επιλέγει ως θέμα ένα από τα συχνά (όσο τρομερό και ν' ακούγεται) και αποκρουστικά κοινωνικά φαινόμενα, όπως το σύμπλεγμα της παιδοφιλίας, της απαγωγής, της σεξουαλικής κακοποίησης, της δολοφονίας ανηλίκων. Όμως η μεγαλύτερη πρόκληση για την Μπράιονι Λέιβερι είναι να δει τα γεγονότα του έργου από μια εντελώς διαφοροποιημένη από την αισθητική του θρίλερ οπτική ματιά. Ο αγγλικός τίτλος του έργου είναι «Frozen». Η Λέιβερι έβαλε στόχο να σπάσει τα παγωμένα στερεότυπα του θρίλερ. Τα κοινωνικά και τα συναισθηματικά κλισέ αναποδογυρίζονται. Ο εγκληματίας θύτης αποκαλύπτει το κρυμμένο μέσα του θύμα, η ερινύα - μάνα της κακοποιημένης και δολοφονημένης κόρης μετατρέπεται σε ευμενίδα, η ερευνήτρια -ψυχολόγος από αντίπαλος του Κακού σαγηνεύεται απ' αυτό και βυθίζεται στην κατανόηση.

Ξαφνικά κατάλαβα ότι η μέθοδος της Λέιβερι (η αντιστροφή της αισθητικής του δημοφιλούς λαϊκού θεάματος του θρί-

λερ) έχει χρησιμοποιηθεί από το μεγάλο Ντοστογιέφκι. Σ' όλα τα μυθιστορήματά του υπάρχει κάποιο κοινό έγκλημα, η διαλεύκανση του μυστηρίου, το κυνηγητό, η τιμωρία, με άλλα λόγια επαναλαμβάνεται η θεματογραφία και η δομή ενός λαϊκού αναγνώσματος, ενός αστυνομικού μυθιστορήματος.

Πολύς σκηνοθετικός και υποκριτικός μόχθος αφιερώνεται στην αδιάκοπη παρουσίαση ψυχαναγκαστικών μικροκινήσεων, στη συνεχή επίδειξη της εσωτερικής πάλης του κάθε προσώπου με τους δικούς του δαίμονες.

τος. Απλώς ο συγγραφέας αντιστρέφει την αισθητική και την ιδεολογία του.

Η διαφορά (εντάξει, μια από τις διαφορές) έγκειται στο γεγονός ότι η διαδρομή ενός λογοτεχνικού προσώπου μέσα από ένα πολυσέλιδο μυθιστόρημα, υπό το φως των ιδεολογικών και θρησκευτικών αναζητήσεων του μεγάλου δημιουργού, μέσα από τις περιπέτειες και συγκρούσεις, κάνει πιστευτή την όποια μεταμόρφωση, μεταμέλεια, αναγέννησή του. Ενώ στο συμπυκνόμενο θεατρικό χωροχρόνο η πορεία της μπτέρας του θύματος από το μίσος προς τη συγχώρεση, η διείσδυση της ψυχολόγου στην ψυχή του δολοφόνου, το ξύπνημα της συνείδησης και η αυτοτιμωρία του θύτη δεν προλαβαίνουν να υποστηριχτούν ψυχολογικά και η βασική αιτία για το λιώσιμο των πάγων παραμένει η επιθυμία της συγγραφέως για τη δημιουργία ενός αντιθρίλερ. Πιστεύω πως από την προσήλωση στο στόχο της συγγραφώς προέρχονται η βιαστική νευρική και ο σπασμωδικός ρυθμός του κειμένου.

Ο σκηνοθέτης του έργου Τάκης Τζαμαργιάς δεν αφαιρεί, αλλά προσθέτει νευρική και στην παράσταση. Θεωρώ την παράσταση υπερσκηνοθετημένη. Οι ηθοποιοί ή εγκλωβίζονται σε πυκνές σκηνοθετικές οδηγίες, όπως ο Ανδρέας Τσουρής και η Πόπη Αβραάμ στους ρόλους της ερευνήτριας

Μετάφραση: Αννίτα Δεκαβάλα
Σκηνοθεσία: Τάκης Τζαμαργιάς
Σκηνικά/Κοστούμια: Μαρία Κονομή
Μουσική: Δημήτρης Ζαρβός
Επιμέλεια κίνησης: Άννα Χαλαλάμπους
Video Art: Νικολέτα Καλαθά
Σχεδιασμός Φωτισμού: Γιώργος Κουκουμάς
Παίζουν: Πόπη Αβραάμ, Ιωάννα Καμμένου, Ανδρέας Τσουρής

Αγκνέτας και του δολοφόνου Ραλφ, ή ασφυκτιούν σε αυστηρούς περιορισμούς, όπως η Ιωάννα Καμμένου στο ρόλο της μπτέρας του θύματος Νάνση. Πολύς σκηνοθετικός και υποκριτικός μόχθος αφιερώνεται στην αδιάκοπη παρουσίαση ψυχαναγκαστικών μικροκινήσεων, στη συνεχή επίδειξη της εσωτερικής πάλης του κάθε προσώπου με τους δικούς του δαίμονες. Υπογραμμίζω τις λέξεις «παρουσίαση» και «επίδειξη» στην προηγούμενη φράση.

Αφοσιωμένοι στη διεκπεραίωση των σκηνοθετικών οδηγιών, συγκεντρωμένοι στην εξωτερική γραμμή των ρόλων

τους, σφιγμένοι από την προσπάθεια να δώσουν αναγλυφή εξωτερική έκφραση στο κάθε μόριο του ρόλου τους, οι ηθοποιοί δεν προλαβαίνουν να δώσουν χρόνο, έκταση και απαιτούμενη από το κείμενο σημασία στη συναισθηματική και ψυχολογική μεταμόρφωση των προσώπων που ενσαρκώνουν. Οι αλλαγές στη συμπεριφορά των ατόμων φαίνονται μηχανιστικές και βεβιασμένες.

Θα ήταν άδικο να γραφτούν στο παθητικό της παραγωγής οι εκκρεμότητες που η Λέιβερι αφήνει στα ερωτήματα που η ίδια θέτει, όπως ο προβληματισμός για τις γενετικές ή τις κοινωνικο-παθολογικές αιτίες της εγκληματικότητας, όπως η προσαρμοστικότητα στη σύγχρονη δυτική πραγματικότητα των διδασχών της ανατολικής φιλοσοφίας για την αποδοχή και τη συγχώρεση του κακού. Πιστεύω ότι πολύ πιο σημαντικό είναι το γεγονός ότι ο σκηνοθέτης δεν κατάφερε να συμμαζέψει το κατακερματισμένο υλικό της παράστασης και να την οδηγήσει στην ποθούμενη από τη συγγραφέα κάρθαρση.

Οφείλω να δηλώσω ότι η κρίση μου διαφέρει απ' εκείνη της πλειοψηφίας των θεατών με τους οποίους έχω ανταλλάξει απόψεις. Πολλοί θεώρησαν την παραγωγή άρτια και την επίδοση των συντελεστών εξαιρετική.

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ